

МЕЛЬНИК В.В.

кандидат філософських наук,
доцент кафедри управління,
інформаційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції
Інституту управління та економіки освіти
Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова
(Київ, Україна) doc.v.melnik@mail.ru

«АКСІОЛОГІЧНИЙ ПОВОРОТ» СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ ВІД КУЛЬТУРИ ЯК БУТТЯ ДО БУТТЯ КУЛЬТУРИ

Мета наукового дослідження - виявити теоретико-методологічні засади «аксіологічного повороту» сучасної філософії до аналізу культури як буття. Виявлено аксіологічні виміри буття, що формують цінності, які сприяють самореалізації людини у соціокультурному просторі, який формує як сама людина, так і суспільство; проаналізовано категорію «буття» яка є основоположною у плані аксіологічного повороту» сучасної філософії від культури як буття до буття культури. Методи – системний, синергетичний та підходи – аксіологічний, що сприяє виявленню поставлених задач. Результат - розкрито «аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури, що пронизує всі ланки суспільства в умовах глобалізації; продемонстровано, що культура буття поступово перетворюється на складну мозаїку транслокальних культур, що глибоко проникають одна в одну й утворюють нові культурні ареали, що мають мережеву структуру. Висновок. Тому «аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури приводить до підпорядкування життя культурі, в результаті чого аксіологія означає керівництво у житті і утвердження цінностей у бутті особистості, яка прагне досягти високих ідеалів

Ключові слова: аксіологічний поворот, буття культури, культура буття, самореалізація людини, культурна глобалізація

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Останнім часом, по-перше, особливої уваги заслуговує факт посилення інтересу до аксіологічних вимірів буття формують цінності, які сприяють самореалізації людини у соціокультурному просторі, який формує як сама людина, так і суспільство. По-друге у розумінні «аксіологічного повороту» сучасної філософської думки до аналізу особистості як цілісності, що дозволяє проникнути в ціннісні орієнтації людини, які залишаються набагато могутнішими чинниками для формування самосвідомості особистості, починаючи ще з часів Відродження. По-третє, аксіологічні виміри аналізу особистості як цілісності сформували права, які стали основоположними для самореалізації людини – цивільні права, політичні права, соціальні права, культурні права й обов'язки (право на інформацію, освіту, культуру, комунікацію, критику). По-четверте, зріла ідентичність, а разом з цим і особистість як цілісність може виникнути тільки на основі осмисленого «Аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури

ставлення людини до своєї історії, природи, історичних явищ і процесів, так як мова йде про народження певного роду духовної структури, яка сфокусувала відповідну установку індивіда стосовно навколишнього світу. По-п'яте, актуальність теми в тому, що в умовах розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій та культурної глобалізації відбуваються зміни у культурних стереотипах особистості у зв'язку з новітніми науково-технічними, соціальними нововведеннями і перспективами міжкультурного і міжкомунікативного діалогу, що розширюють культурний простір спілкування індивіда та його самореалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спирається автор

Нам імпонують теоретичні шукання українських філософів (Є.Бистрицький, А.Єрмоленко, А.Лой, В.Малахов, В.Козловський, В.Парахонський, С.Пролєєв, Л.Ситниченко), що досліджують взаємодію людини і культури в історико-філософському контексті. Визначення культури відрізняються тематичною різноманітністю та методологічною неоднорідністю, що дозволяє активно використовувати їх напрацювання як концептуальні позиції і в теоретико-філософському та аксіологічному ракурсах, що становлять значний науковий і практичний інтерес. В.Стьопін визначає культуру як сукупність надбіологічних програм людської життєдіяльності; П.Гуревич як діяльність, спрямовану на пошук "сакрального сенсу буття"; М.Каган розглядає культуру як буття, створюване людиною у процесі діяльності і як таке, що творить саму людину у розмаїтті проявів буття; аналіз культури як певного формату діяльності передбачає збіг "культурного" та "соціального", культурного та національного. У зв'язку з цим А.Моль розглядає культуру як інтелектуальне "оснащення" людини, механізм організації, збереження та передачі соціально значущої інформації через "культуру персональної відповідальності", у якому індивідуальна діяльність генерує сенсовий зміст національного буття. Е.Морен акцентує увагу на гомеостатичних функціях культури і пов'язує соціогенез з розвитком соціокультурних форм життєвої організації людини, детермінуючи культурологічний характер етнонаціонального буття; А.Сідзінський визначає культуру як процес самоорганізації ноосфери. У доробках українських філософів (Є.Бистрицький, С.Кримський, В.Шинкарук) культура аналізується як простір індивідуальної екзистенції для обґрунтування особистісного сенсу онтологічного буття культури, як безперервного комунікативного процесу, який ініціює саморозвиток людини (А.Єрмоленко, С.Явоненко). Зв'язок індивідуального існування з соціокультурним контекстом аналізують такі вчені, як А.Азархін, Є.Бистрицький, І.Бичко, А.Бичко, В.Біблер, В.Білогур, О.Васюков, В.Воронкова, А.Гусейнов, М.Дмитрієва, В.Іванов, А.Ільєва, А.Кавалеров, С.Кримський, М.Каган, І.Кон, В.Мазепа, А.Місуно, Л.Сохань, Л.Столович, М.Цибра, М.Степико, Л.Шкляр. На думку С.Кримського, розширення смислового потенціалу буття посилює потужність культурного бачення світу, багатоманітність онтології культури з результатом діяльності статусу

історичної та смисложиттєвої події. У вузькому смислі культурна антропологія як теорія (Е.Рот, М.Ландман) орієнтується на вчення про людину як творця і носія культури, виходить із взаємозалежності людини і культури, із врахування мінливості людської сутності під впливом конкретно-історичної багатоманітності культур. Останнім часом нам імпонує вивчення того «аксіологічного повороту «сучасної філософської думки, з яким відкривається можливість інтеграції онтології в аксіологію, а також метафізики в аксіологію, й таким чином розгляд її на рівні сучасної теорії.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Проблемна ситуація

Аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури відбувається навколо сучасних новітніх зрушень, серед яких саме технологічні зрушення, які принесли нові цінності буття, чому сприяв розвиток телекомунікаційних технологій і засобів зв'язку. Культурологічні засади самореалізації людини виходять з обумовлених засад буття соціальними і культурними факторами. У рамках цієї рефлексії ідея культури як буття конструювалася як в «ідеї людини» в її еволюції до буття культури, що упродовжується в усій її життєдіяльності.

Мета наукового дослідження - виявити теоретико-методологічні засади «аксіологічного повороту» сучасної філософії до аналізу культури як буття.

Дана мета реалізується в наступних задачах:

- виявити аксіологічні виміри буття, що формують цінності, які сприяють самореалізації людини у соціокультурному просторі, який формує як сама людина, так і суспільство;
- проаналізувати категорію «буття» яка є основоположною у плані аксіологічного повороту» сучасної філософії від культури як буття до буття культури;
- розкрити «аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури, що пронизує всі ланки суспільства в умовах глобалізації;
- продемонструвати, що культура буття поступово перетворюється на складну мозаїку транслокальних культур, що глибоко проникають одна в одну й утворюють нові культурні ареали, що мають мережеву структуру.

Обговорення проблеми

Від грец. *ontos* - буття і *logos* - вчення, слово; англ. *ontology*; фр. *ontology* - вчення про буття, фундаментальні принципи, найбільш загальні категорії і визначення сутнісного; вихідна категорія аналізу світу, в якій фіксується переконання про існування оточуючого світу самої людини з її свідомістю. Існує багато різноманітних значень і відтінків онтології: як начало всього сущого; реальність, в якій існує людина; структура нашого знання про світ; картина світу, модель реального світу; спосіб індивідуального буття людини; вчення про граничні принципи і категорії буття. Саме онтологія як наука (метод, принцип) буття в його цілісності і універсальності визначає його форми, фундаментальні принципи «Аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури

улаштування всього суцього; ототожнюється з метафізикою, яка включає як природне буття, так і соціальне буття і буття людини. Це свідчить аналіз, буття може бути матеріальним і ідеальним, включаючи „першу” і «другу» природу, об'єктивний і суб'єктивний дух. Головна робота М.Гайдеггара «Буття і час» опублікована у 1927р, в якій він дав аналіз людського існування і розглядає його як шлях до розуміння самого буття [1, 447с.]. Його методом є феноменологія, яка була сприйнята ним від Е.Гуссерля.

Буття - інваріантне, порівнюється з такими категоріями, як реальність, дійсність, існування; інтегральна характеристика світу в його цілісності; сукупність всезагальних визначень буття, які зумовлюють положення людини в світі, її відношення до оточуючого середовища. Онтологія залежить від історичних і культурних вимірів, частково співпадає з поняттям універсуму, космосу, природи, життя, Всесвіту. Буття як єдине ціле вказує на зв'язок, порядок чи ієрархію різноманітних видів, процесів, подій, що відбуваються; розглядається в контексті преривності і неперервності, сутності і різноманітності, пов'язане з субстанційними основами буття, з самим процесом протікання подій. Сутність буття у вічному становленні єдності буття і небуття, це не світ, що включає природу, світ, а і людину. Буття - це чисте існування, причина самого себе, воно самодостатнє, ні до чого не зводиться і ні з чого не виводиться. В контексті логіко-гносеологічного і онтологічного поєднання двох протилежних понять - об'єктивного і суб'єктивного - вводиться поняття "мезореальності", яке допомагає виявити як об'єктивність, так і чисту суб'єктивність. Мезореальність трансцендує фрагменти об'єктивної реальності, яка виявляє онтологічні умови свого існування, і суб'єктивну реальність, яка продукує умови існування особистості. Буття - це все, що реально існує, це матеріальні явища, соціальні процеси, творчі акти, які відбуваються у свідомості людини.

Сутність буття отримує в філософській літературі багато характеристик: "буття - в - собі", "буття - для - себе", "поза-собою - направлене - буття", "буття -в-другому", "буття-для-інших ". Розгорнуту концепцію онтології вперше створили німецькі філософи М.Гайдеггер "Буття і час", де був розроблений проект вчення про буття; К.Ясперс, що запропонував вчення про буття, та Ж.-П. Сартр, який створив оновлену концепцію про буття в доробку "Буття і ніщо"; Е.Гуссерль - неklasичний варіант онтології; проблеми буття розробляли засновник релігійної (католицької) антропології М. Шелер; "критичної онтології" - Н.Гартман, М.Мерло-Понті. Філософи розглядали буття як гранично широке поняття про світ і в той же час вважали буття незалежним від людини; сучасні - розглядають людину як світ особливого буття, а світ - крізь призму людської свідомості. І.Кант відмічав, що самий світ існує незалежно від свідомості, але оскільки світ, предмети і процеси світу пов'язані з людиною, то результати його усвідомлення невіддільні від людини. Центром антропологічних напрямків ХХ ст. є саме онтологія, духовно не ізольована свідомість людини, а духовне (свідоме і не свідоме), взяте в нерозривній єдності з людським буттям. Цей новий сенс і вкладається в традиційне поняття Dasein - (наявне

буття, тут-буття). В контексті феноменології, екзистенціалізму, персоналізму буття тлумачиться не як шлях від *sein*- буття взагалі, як це було в класичній онтології, а обирається зворотний шлях - від людського *Dasein* до світу, яким вий бачиться людині і представляє собою метафізичні виміри людського буття [2].

Такий підхід вважається не тільки реалістичним, а й гуманістичним, в центр якого ставиться людина, її свідомість, активність, умови самореалізації. Згідно з М.Гайдеггером, *Dasein* тлумачиться як особливе людське буття, особливість якого в тому, що воно здатне "запитувати" про самого себе і буття взагалі. Ось чому буття - екзистенція - фундамент, на якому повинна будуватись і доповнюють буття як таке, що тісно пов'язане з поняттями "матерія" і "свідомість". Буття людини - це продовження буття природи, не випадково воно включає ряд форм буття речей і станів: буття суспільства, буття людини, буття духовності (наука, культура, політика, право). Через категорію "буття" світ уявляється як дійсність, через єдність природи і людини, матеріального і духовного, об'єктивного і суб'єктивного. Найважливішими формами буття є простір, час, рух, які діалектично пов'язані. Фундаментальні визначення простору і часу виявляються визначальними формами перетворення дійсності, спілкування і діяльності, формами відтворення і оновлення буття і життєдіяльності людей, які складають основу для нормативної регуляції людської взаємодії, що зумовлює ритм пізнавальної і праксеологічної діяльності, утримує в собі важливе когнітивно-теоретичне і соціально-ціннісне навантаження. Буття як висхідна категорія аналізу світу – це висхідний принцип людського існування, яке вкорінене в певних особливостях людського життя як такого.

Так, М.Гайдеггер описує свою філософію як дослідження Буття. Його вважають екзистенціалістом, хоча він сам відкидає цей зв'язок, стверджуючи, що саме буття як таке, а не особистісне існування представляє для нього найбільший інтерес. Гайдеггер використовує термін *Dasein*(буття), щоб описати способи існування людської істоти, і стверджує, що людське життя радикально відрізняється від інших форм життя, тому що здатне пізнати себе і роздумувати про це буття. Людські істоти, можуть вибирати автентичне життя, повністю розуміючи своє положення у світі, чи не автентичне, існування, що походить на автоматизм, бездумне пристосування до світу. Людина повинна зрозуміти своє Буття як ціле, зрозуміти його як минуле, теперішнє і майбутнє. Сучасний (неавтентичний) глобалізований світ залишається світом небезпек, ризиків, конфліктів, суперечливостей і протистоянь, страхів і хвилювань за свою долю, що ускладнює процес пристосування людини до нових життєвих умов і приводить до культурної, соціальної і політичної локалізації. Глобалізація прокладає шлях до генерації не тільки нової індивідуальності, але й зародження нового типу особистості, який стає однією з головних основ сучасних соціо-онтологічних процесів [3]. Буття особистості як висхідна категорія аналізу сучасного світу корелюється з певними процесами глобалізації, аналіз якого необхідний для формування стратегії будь-якого суспільства і держави.

«Аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури

«Аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури розкриває взаємовідносини між людиною і суспільством, суспільством і владою, людиною і людиною; ставить на порядок денний розробку таких категоріальних форм мислення, як культури так і її відношення до оточуючого світу, природи і самої себе, культурологічних засад управління як органону пізнання і перетворення світу. «Аксіологічний поворот» враховує проблеми культурної диференціації різних груп людей, враховують появу імміграційних тенденцій, що несуть інші культури в полікультурний соціум. Саме культурна антропология виступає у вигляді вищої форми генералізації уявлень про інститути культури людства, представлених в універсальній і формі. Таким чином, «аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури свідчить про необхідність цієї еволюції та створення умов для виявлення сутніх сил людини у всіх сферах людського буття, про те, що людина стає об'єктом і суб'єктом того суспільного цілого, в якому намагається формувати свій імідж, сприяє розширенню культурних каналів комунікацій, в яких стверджує себе яке людську сутність. Саме культурний світ особистості сприяє встановленню діалогу між особистостями, етнічними угрупованнями і суспільствами, політиками, вченими, фахівцями, країнами. Це змушує людей бути разом, узгоджено долати перешкоди, формувати шлях цивілізаційного зростання в контексті реалізації культури буття і для культури і буття культури. Безумовно, що культура буття створює новий культурно-політичний клімат яке на рівні держави, так і на рівні особистості.

«Аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури, пронизуючи всі ланки суспільства в умовах глобалізації, виступає одночасно як середовище, засіб і результат життєдіяльності соціальних суб'єктів, окремих особистостей, певних соціальних груп і спільнот, окремих суспільств чи навіть людства загалом, в результаті чого здійснюється аксіологічний поворот сучасної філософії від культури як буття до буття культури. Культура буття характеризується як системний комплекс, притаманний будь-якому сталому співтовариству людей, комплекс специфічних і нормованих способів і форм соціальної інтеграції, організації, регуляції, пізнання, комунікації, оцінювання і самоідентифікації, образних рефлексій та інтерпретацій, механізмів соціалізації особистості. В умовах глобалізації культура буття виражає якісну характеристику суспільства, безупинно розвиваючи у єдності всі елементи, засвоюючи і передаючи наступним поколінням, що складає її генетичний аспект. Культура буття виступає як процес активної творчої діяльності людини, за допомогою якої людина пізнає навколишній світ, себе, суспільні відносини, що упроваджується у бутті. Культура буття у своєму сучасному перенасиченні інформацією виконує роль комунікатора, який зв'язує ланки між творцями і споживачами різних матеріальних і духовних цінностей, між різними регіонами, народами і расами, що складає її комунікативний аспект. Культура буття створює необхідні для орієнтації людини зразки, норми поведінки й оцінки, забезпечує регулювання соціальних стосунків людей, що

виражає її регулятивний, нормативний аспект.

Культура буття в умовах глобалізації проявляє себе як нелінійне, складне і суперечливе духовно-практичне соціальне утворення, що розвивається в контексті трансісторичних культурних значень і конкретно-історичних смислів, що може бути проаналізована за допомогою синергетичної методології. Культура буття диференціюється в культурах індустріального, постіндустріального, інформаційного суспільств, висвітлюючи колізії людини і природи, людини і суспільства, людини і людини. Атрибутами культури буття є їх об'єктивність, оптимальність, сакральність. Культура буття як частина загальної культури має самостійні цілі, завдання, функції, детерміновані метою і завданнями загальної культурної політики держави. Суб'єктами культури виступають соціальні групи і створювані ними політичні інститути, нації, класи, держави та коаліції. Оскільки культура буття направлена на вирішення культурно-політичних задач, то останні обумовлюють її зміст, спрямованість, способів і методів їх вирішення. На сучасній стадії розвитку сучасного українського суспільства культура буття може посідати декілька стратегічних позицій. По-перше, вона є одним з інструментів євроінтеграції. Розвиваючи сектор культурних індустрій, модернізуючи культурну політику і вдосконалюючи механізми її впровадження, можливо окреслити вимір успішної зовнішньої політики, якою є на сьогодні євроінтеграція, та наблизити нашу країну до омріяних європейських стандартів. По-друге, досвід європейських країн показує важливість участі культурного сектору в розбудові громадянського суспільства та економічному зростанні держави, тобто у внутрішньополітичному житті країни в умовах культурної глобалізації. Культурна глобалізація вивчає глибинні зміни культурної політики у зв'язку з новітніми науково-технічними соціальними нововведеннями, перспективами міжкультурного діалогу.

Культура буття доповнюється процесами транскультурної конвергенції та формування транслокальних культур – культур діаспор на протигагу традиційним культурам, що відзначаються локалізованістю. *Культура буття поступово перетворюється на складну мозаїку транслокальних культур, що глибоко проникають одна в одну й утворюють нові культурні ареали, що мають мережеву структуру.* Інтенсифікація комунікацій і міжкультурних взаємовпливів, розвиток інформаційних технологій сприяють подальшій диверсифікації розмаїтого світу культур, протистоять поглинанню їх універсальною «глобальною культурою». У ХХІ столітті культура буття розвиваються по вісі – зрушення від культурного імперіалізму до культурного плюралізму; від закритого до відкритого суспільства. У сфері культури прерогативи наднаціональних організацій обмежилися до поширення нових інформаційних технологій, формування масового суспільства і масової людини, космополітичної культури. Зростання етнічної, культурної і релігійної гомогенності в умовах глобальної трансформації людства стає культурною компенсацією і опіумом для відсталих народів.

Аналіз свідчить, що людство переживає гігантську соціокультурну та «Аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури

антропологічну кризову ситуацію, що для того, щоб вийти із цього кола, слід переосмислити культурно-історичні, філософські і морально-аксіологічні принципи облаштування соціуму, які людство винесло із попереднього культурно-цивілізаційного розвитку та осмислити проблеми еволюції від культури як буття до буття культури: 1) Сучасні проблеми глобалізації та пов'язані з ними кризові явища мають безвихідний характер існуючої цивілізаційної парадигми та загострення кризи гуманізму, вихід із якої – об'єднання людства на основі усвідомлення загальних інтересів і загальної відповідальності перед майбутніми поколіннями, повернення до духовно-моральних та культурно-антропологічних принципів в оцінці науково-технічних інновацій. 2) Глобалізація здійснює трансформуючий вплив на систему факторів, що формують особистість у самих різних типах культур, розхитує традиційні системи культурно-антропологічних факторів, відкриваючи можливість для розвитку людини у менш жорсткому детермінованому соціокультурному середовищі. 3) Зміни взаємовідношень між людством і біосферою неможливі без зміни відносин між людьми у різних культурних контекстах [6, с 13].

Висновок.

Основним вектором перемін повинен бути пріоритет співпраці (синергії) і взаємодопомоги всього населення Землі у реалізації глобального культурного проекту «цивілізації безпеки». Активним і діючим фактором сучасного багатоманітного бачення світу є новий гуманізм, який враховує як цінності традиційних релігійних спільнот, так і індивідуалістичну аксіологію індустріальної і постіндустріальної цивілізацій. Динамічна перебудова соціально-політичних та економічних структур, формування і розповсюдження морально-світоглядних цінностей, адекватних новим вимогам, до яких відносяться прискорене зростання внутрішньої різноманітності і високий рівень толерантності, виведуть сучасну цивілізацію із стану культурної кризи і приведуть до утвердження культури буття у всіх сферах життєдіяльності. Глобалізація має складний багаторівневий характер розгортання соціально-історичного процесу у соціоекономічних, соціоантропологічних та соціокультурних вимірах як об'єктивного і всеохоплюючого інтеграційного процесу, у контексті якого відбуваються: інтеграція та диференціація; універсализація (морально-етичних цінностей) та уніфікація (у вигляді «вестернізації у площині масової культури та стандартизації життя); інформатизація через формування «бажаної» громадської думки суспільства та зростання взаємозалежності (політичної, економічної, безпеки існування) всіх учасників постіндустріального суспільства. Тому «аксіологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури приводить до підпорядкування життя культурі, тому аксіологія означає керівництво у житті і утвердження цінностей у бутті особистості, яка прагне досягти високих ідеалів, що реалізуються через культуру і завдяки культурі. Таким чином, чітко виявився практичний сенс «аксіологічного повороту» сучасної філософії від культури як буття до буття культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хайдеггер М. *Время и бытие: Статьи и выступления*. - М.: Республика, 1993. – 447 с.

2. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є. Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556с.

3. Воронкова В.Г. *Метафізичні виміри людського буття (проблеми людини на зламі тисячоліть): [Монографія] / В.Г.Воронкова.- Запоріжжя: Павел, 2000. - 176 с.*

4. Мельник В.В. *Соціально-філософський аналіз взаємовпливу і взаємодії особистості і глобалізованого соціуму / В.В.Мельник // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб.наук.пр.] - Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2011.- Вип.46. - С.96-108.*

5. *Глобалистика: Международный междисциплинарный энциклопедический словарь / Гл. ред.: И.И.Мазур, А.Н.Чумаков.- М.- Спб- Н.-Й: ИЦ «ЕЛИМА», ИД «Питер», 2006.- 1160с.М*

6. *Енциклопедія етнокультурознавства. Понятійно-термінологічний інструментарій, концептуальні підходи. Частина перша Особа. Нація . Культура. -: Київ: Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. - 2001.-522с.*

REFERENCES

1. Heidegger M. *Time s bytie: Articles and vystupleniâ / M. Heidegger. – Moscow: Respublika, 1993. – 447 s.*

2. Sosnin A.V., Voronkova V.G., Postol O.E.. *Modern international systems and global development (socio-political, socio-economic, socio-anthropological dimensions): textbook / A.V. Sosnin, V.G.Voronkova, O.E. Postol. – Kyiv: Center for educational literature, 2015-556 p.*

3. *Voronkova V.G. Metaphysical dimensions of the human being (human problems at the turn of the Millennium): [Monograph]/ V.G. Voronkova. – Zaporizhzhya: Pavel, 2000. -176 s.*

4. *Melnik V. Socio-philosophical analysis of the influence and interaction of individual and globalised society / V. Melnik // Humanitarian bulletin Zaporizhzhya State Engineering Academy:-Zaporozhye: publishing ZDIA, 2011- Issue 46. - P. 96-108.*

5. *Globalistika: International mezhdisciplinarnyj ènciklopedičeskij dictionary/Hl. Ed.: S. s. Mazur, a. n. Chumakov.-Moscow-St. Petersburg-n-th: IC «ELIMA», ID of "Peter", 2006.-1160 s.*

6. *Encyclopedia etnokul'turoznavstva. Ponâtijno-terminology tools, conceptual approaches. Part of the first person. Nation. Culture.: Kiev State Academy of culture and arts of the commanding personnel. -2001-522 s..*

МЕЛЬНИК, В.В., кандидат философских наук, доцент кафедры управления, информационно-аналитической деятельности и евроинтеграции Института управления и экономики образования Национального педагогического университета имени М.П.Драгоманова

(Київ, Україна) doc.v.melnik@mail.ru

**«АКСИОЛОГИЧЕСКИЙ ПОВОРОТ» СОВРЕМЕННОЙ
ФИЛОСОФИИ ОТ КУЛЬТУРЫ КАК БЫТИЯ К БЫТИЮ КУЛЬТУРЫ**

Цель исследования – выявить теоретико-методологические основания «аксиологического поворота» современной философии к анализу культуры как бытия. Выявлены аксиологические измерения бытия, которые формируют ценности, которые способствуют самореализации человека в социокультурном пространстве, которое «Аксиологічний поворот» сучасної філософії від культури як буття до буття культури

формирует как сам человек, так и общество; проанализированы категория «бытия», которая есть основополагающей в плане аксиологического поворота современной философии от культуры как бытия к бытию культуры. Методы – системный, синергетический и подходы – аксиологический, которые способствуют выявлению поставленных задач. Результат – раскрыт «аксиологический поворот» современной философии от культуры как бытия к бытию культуры, который пронизывает все уровни общества в условиях глобализации; продемонстрировано, что культура бытия постепенно превращается в сложную мозаику транслокальных культур, которые проникают одна в другую и создают новые культурные ареалы, которые имеют сетевую структуру. Вывод. Поэтому «аксиологический поворот» современной философии от культуры как бытия к бытию культуры приводит к подчинению жизни культуре, в результате чего аксиология означает руководство в жизни и утверждение ценностей в бытии личности, которая стремится достичь результатов.

Ключевые слова: аксиологический поворот, бытие культуры, культура бытия, самореализация человека, культурная глобализация

MELNICK, VICTORIA, PHD in philosophy, associate professor of philosophy department in management information and analytical activities and European Integration of the Institute of Management and Economics of Education), National Pedagogical Dragomanov University

(Kyiv, Ukraine) doc.v.melnik@mail.ru

"AXIOLOGICAL TURN" OF MODERN PHILOSOPHY OF CULTURE AS BEING THE GENESIS OF CULTURE

The goal of research is to reveal theoretical and methodological foundations of "axiological turn" of modern philosophy to the analysis of culture as being. Identified axiological dimension of being, to form values that contribute to the realization of man in socio-cultural space that shapes the way the person and society; analyzes the category of "Genesis", which is fundamental in terms of the axiological turn" of modern philosophy of culture as being the Genesis of culture. Methods – systematic, and synergistic approaches – axiological, facilitates the identification of objectives. The result is revealed "axiological turn" of modern philosophy of culture as being to the being of culture, permeating all parts of society in conditions of globalization; demonstrated that culture gradually turns into a complex mosaic of cultures translocally, deeply penetrate into each other and form new cultural areas, having a network structure. Conclusion. Therefore, the "axiological turn" of modern philosophy of culture as being the Genesis of culture leads to the subordination of life to the culture, resulting in axiology means the guide of life and promote the values in the Genesis of personality that strives to achieve high ideals

Keywords: axiological turn, the existence of culture, culture, human's self-realization, cultural globalization

Стаття надійшла до редколегії 01.11.15

Прийнята до друку 05. 11.15